

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 2

Журнал

червень 2025

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

№ 2
червень 2025
Журнал

Виходить щоквартально

Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.

Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).

Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 2 від 27.06.2025 р.

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідectво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

Мельник О. Є. Ризики та можливості антикризового ціноутворення для підприємств України	142
Міхальченко Є. Д., Мішина А. О. Теоретичні засади розвитку іміджу міжнародної страхової компанії	144
Mozhar K. Improvement of internet marketing strategies of the enterprise.....	147
Мушніна А. П., Луговий Б. В. Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах гітей	149
Наumenko Д. В. Основні аспекти управління неціновою конкурентоспроможністю підприємств текстильної промисловості	152
Обриньба Я. Ю. Міжнародні альянси США: стратегічні пріоритети та глобальний вплив.....	156
Овдієнко А. О. Сучасні тенденції впровадження «зелених» технологій у галузі логістики.....	159
Павленко М. В. Соціальна реклама як засіб інформування та підтримки вразливих груп населення	162
Пасечник К. Д. Мотивація як фактор ефективності праці.....	165
Петренко В. В. Зелений маркетинг як сучасний інструмент просування продуктів сфери послуг.....	167
Пушкіна Я. В. Маркетингові стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості	170
Rylov D. Organization of foreign economic activity of an enterprise in the pharmaceutical sector in Ukraine	172
Романова К. А. Формування технології використання соціальних мереж для просування бренду підприємства.....	176
Сергеев О. А. Теоретичні основи маркетингової комунікаційної політики	178
Сердюк Т. О. Форми виходу підприємства сфери послуг на міжнародні ринки.....	180
Слюсар С. О. Підходи до формування стратегії розвитку підприємств.....	184
Соломатіна А. Ю. Просування послуг підприємства на основі інтернет-технологій.....	187
Степанова А. Д. Цифрова реклама та трансформація споживчої поведінки: нові можливості та виклики для бізнесу.....	189
Стогнієв А. Є. Логістичне обслуговування як складова логістичного менеджменту.....	193
Сухов А. С. Сучасні підходи до розробки HR-стратегії міжнародної компанії	196
Тімій О. А. Особливості та основні етапи формування зовнішньоекономічної стратегії виробничих підприємств	199
Терещенко В. М. Пріоритетні напрями розвитку HR-політики підприємств сфери послуг у міжнародному бізнес-середовищі	202
Терещук Д. В. Аналіз систем управління якістю продукції	205
Філенко Е. К. Вплив релігійних лідерів на глобальні політичні процеси.....	209
Хайло І. О. Інноваційні підходи та фактори формування позитивного досвіду клієнтів в умовах воєнного стану.....	212

підвищення кваліфікації та розвиток лідерських компетенцій сприяють формуванню стійкого кадрового потенціалу;

- напрацювання механізмів професійної та територіальної мобільності персоналу. Програми міжнародних ротацій, стажувань і короткострокових проектів допомагають адаптувати співробітників до роботи в інших країнах, а також розширюють їхні компетенції.

Висновки. Таким чином, науковим результатом цього дослідження є уточнення сутності HR-політики та напрямів її розвитку в умовах міжнародного бізнес-середовища. Перспектива подальших наукових досліджень у цьому напрямі полягає у розробці механізму розвитку HR-політики для міжнародних компаній.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Мішин О. Ю.

Література: 1. Борданова Л. С., Семенченко Н. В., Попович Ж. В. Особливості формування та впровадження кадрової політики на підприємстві. *Економіка та держава*. 2022. № 6. С. 54–59. 2. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Київ : Кондор, 2005. 308 с. 3. Співак В. В. Наукові підходи до становлення кадрового менеджменту промислових підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2010. № 4. Т. 1. С. 89–91. 4. Управління людськими ресурсами: філософські засади : навч. посіб. / за ред. В. Г. Воронкової. Київ : Професіонал, 2015. 567 с. 5. Щокіна Є. Ю., Черна І. І. Кадрова політика як інструмент управління людськими ресурсами. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 343–346.

Стаття надійшла до редакції 28.02.2025 р.

АНАЛІЗ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

УДК 658.562

Терещук Д. В.

Здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня IV курсу
ННІ менеджменту і маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті розглянуто системи управління якістю продукції з огляду на їхній внесок в оптимізацію виробничих процесів та вдосконалення контролю якості продукції. Проведено аналіз систем управління якістю, які найбільше застосовуються у практичній діяльності вітчизняних та іноземних підприємств, виділено їх ключові переваги та недоліки.

Ключові слова: система управління якістю, якість продукції, виробничий процес, підприємства.

Annotation. The article considers product quality management systems in view of their contribution to the optimisation of production processes and improvement of product quality control. The article analyses quality management systems, which are most often used in practical activity of domestic and foreign enterprises, and allocates their key advantages and disadvantages.

Keywords: quality management system, product quality, production process, enterprises.

Вибір системи управління якістю для підприємства є одним із найважливіших факторів забезпечення стабільної якості продукції. Існує багато систем управління якістю, які пропонують власні методи та принципи вдосконалення виробничих процесів, проте їхнє впровадження потребує адаптації до умов конкретного підприємства. Через те, що не приділяється достатньої уваги раціональному вибору систем управління якістю, наявні системи не завжди відповідають сучасним вимогам вітчизняного та міжнародного ринку, що свідчить про потребу їх модернізації.

Дослідження систем управління якістю продукції проводили вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема Томашук І. В., Козловський В. О., Величко О. В., Гірна О. Б., Ahmad R. W. та ін. У своїх працях вони розглядають управління якістю продукції через впровадження інноваційних технологій, міжнародних стандартів і оптимізацію організаційних процесів. Проте залишаються невирішені питання, які стосуються інтеграції різних систем управління якістю у діяльність підприємств, що і становить основу для подальшого аналізу.

Метою дослідження є комплексний аналіз сучасних систем управління якістю продукції на підприємстві з метою виявлення та оцінки їх ключових переваг і недоліків.

Під системою управління якістю розуміють комплекс взаємозв'язаних і взаємозалежних елементів, що дають змогу визначити політику, цілі та завдання. Вона має бути своєрідним управлінським інструментом, який дає змогу підприємствам покращити свою діяльність та якість продукції [1, с. 153].

На сьогодні в Україні діє широкий спектр систем управління якістю продукції, що також активно застосовуються на міжнародному рівні. До таких систем відносяться Total Quality Management (TQM), SAP QM, HACCP, ISO 9001, Kaizen, Lean Manufacturing Six Sigma та ін.

Найпоширенішою системою управління якістю є Total Quality Management (TQM). Згідно з думкою Томашук І. В., впровадження концепції TQM на підприємстві являє собою комплексне цілеспрямоване і чітко скоординоване застосування систем та методів управління якістю в усіх сферах, починаючи від досліджень і розробки та закінчуючи післяпродажним обслуговуванням. При цьому участь у процесі беруть керівництво та співробітники усіх рівнів, а також виконується умова раціонального використання технічних можливостей [2, с. 127]. Як зазначає Козловський В. О., згідно з TQM якість повинна бути «вмонтованою» в продукцію, а усі підрозділи підприємства, як і всі працівники, повинні брати на себе повну відповідальність за якість продукції на кожному етапі її розробки та використання. Якість у системі TQM стає найголовнішою стратегією підприємства, головним обов'язком як вищого керівництва, так і всіх працівників, що і є ключовою перевагою даної системи [3, с. 68].

До систем управління якістю, які активно використовуються міжнародними компаніями, відноситься філософія Kaizen. Її можна визначити як «безперервне вдосконалення», «поліпшення» або «зміну на краще». Головною метою цієї системи є безперервне вдосконалення процесів виробництва, розробки допоміжних бізнес-процесів та управління ними. Для Kaizen характерним є залучення усіх працівників – від керівника до рядових робітників. Як зазначає у своїй публікації Гірна О., принципи Kaizen та TQM є майже однаковими. В обох системах зроблено акцент на організаційних процесах, ставках на якість роботи, а також на максимальному задоволенні кінцевих споживачів [4].

Загальновідома система HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) Аналіз Ризиків і Критичних Точок Контролю є особливо актуальною для підприємств харчової промисловості. Ця система здійснює контроль на всіх етапах виробництва, зберігання та реалізації продуктів. HACCP – це науково обґрунтована система, яка дає можливість гарантування виробництва безпечної продукції завдяки ідентифікації та контролю небезпечних чинників. Ця система управління безпечністю харчової продукції є єдиною, що довела свою ефективність і була прийнята міжнародними організаціями [5, с. 22].

Система HACCP містить декілька ключових переваг. По-перше, вона передбачає системний підхід, що містить усі характеристики безпечності харчової продукції від сировини до кінцевого продукту. По-друге,

вона дозволяє документально підтверджувати впевненість у безпечності харчових продуктів. Також її можна органічно поєднувати з іншими системами управління якістю, наприклад із стандартами ISO серії 9000.

Lean Manufacturing (Ощадливе Виробництво) – це підхід до зменшення втрат, який допомагає керівникам підприємств зводити до мінімуму дії, які не приносять додаткової вартості процесам. Крім того, він допомагає пришвидшити час обробки та виконання, покращити рівень надання послуг, зменшити запаси та оптимізувати рівень споживання ресурсів [6, с. 1623].

Six Sigma – це певний комплекс заходів, спрямованих на вдосконалення процесів в організації. Методологія Six Sigma передбачає чітко визначену послідовність певних дій. Загалом виділяють дві основні методології в межах цієї концепції: DMAIC і DMADV. Їх назви є аббревіатурами, утвореними від скорочення англійських слів, що вказують на етапи, які потрібно пройти, щоб досягти результату [7, с. 303].

У роботі [6] автори зазначають, що підходи Lean Manufacturing та Six Sigma, мають свої недоліки. Стратегія Lean Manufacturing дотримується системного підходу і не враховує різні важливі деталі, такі як організаційна структура, для мінімізації втрат. Six Sigma ж пропонує набір інструментів, що приділяють достатньо уваги структурі організації під час вирішення проблем. Крім того, Lean Manufacturing допомагає виявити та усунути втрати, але не передбачає зменшення варіабельності у виробничому процесі, без чого неможливо успішно усунути всі втрати. Для нівелювання недоліків зазначених підходів на підприємствах часто використовують саме комбіновану систему Lean Six Sigma, яка являє собою поєднання Lean Manufacturing та Six Sigma. Такий структурований підхід застосовують для контролю проєктів та підвищення компетентності організацій [6, с. 1623].

На сьогодні набуває підвищеного значення управління якістю продукції на підприємствах України в умовах входження до Європейського Союзу. У роботі Томашук І. В. розглянуто підхід до управління якістю продукції у сфері послуг. Авторкою запропоновано підхід до управління якістю під назвою «п'ять М», ідея якого полягає в тому, що якості послуг можна досягти шляхом ефективного управління усіма складовими процесу обслуговування, а саме: персоналом (man), обладнанням (machine), матеріалами (material), технологічними процесами та методами (method), а також зовнішнім і внутрішнім середовищем (milieu) [2, с. 128]. Схему управління якістю «П'ять М» зображено на рис. 1. Аналіз цього підходу дозволяє стверджувати, що, незважаючи на його спрямованість на продукцію сфери обслуговування, зазначені складові є наявними у процесі виробництва продукції й інших сфер.

Рис. 1. Схеми управління якістю «П'ять М»

Джерело: [2, с. 128]

Головною перевагою цієї системи є те, що вона охоплює усі ключові аспекти виробничого процесу, які допомагають забезпечувати всебічний контроль якості.

Результати аналізу основних переваг і недоліків зазначених систем управління наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняння систем управління якістю продукції

Система	Переваги	Недоліки
(TQM) Total Quality Management	Спрямованість на задоволення потреб споживачів, залучення усіх співробітників, мінімізація витрат	Висока вартість впровадження
Kaizen	Спрямованість на задоволення потреб споживачів, незначні витрати на впровадження	Призводить до невеликих змін протягом тривалого часу
HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points)	Використання системного підходу, попередження загроз, можливість поєднання з іншими системами	Потребує значних витрат на впровадження
Lean Manufacturing	Спрямованість на зменшення витрат і покращення якості, забезпечення кращої продуктивності праці	Можливе різке скорочення витрат, вимагає навчання усіх співробітників
Six Sigma	Попередження загроз, покращений контроль якості, спрямованість на зменшення витрат	Потребує тривалого часу на впровадження, фокусується на статистичних методах
«П'ять М»	Комплексність, легкість застосування	Важко поєднати з іншими системами

Джерело: розроблено автором

Аналіз систем управління якістю продукції показав, що основні принципи багатьох систем є схожими між собою, проте загалом системи мають певні відмінності. Також слід зазначити, що управління якістю продукції на підприємствах може стати більш ефективним, якщо комбінувати декілька систем і впроваджувати саме інтегровані системи управління.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Пасько М. І.

Література: 1. Скопенко Н. С., Павлова Т. В. Формування системи управління якістю продукції підприємства в сучасних умовах господарювання. *Вісник ХДУ*. 2019. Т. 1. № 30. С. 150–154. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/267/263>. 2. Томашук І. В. Управління якістю продукції на підприємстві в умовах входження України в ЄС. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 2 (60). С. 123–141. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2022-2-9>. 3. Козловський В. О. Управління якістю продукції і комерції у сучасному виробництві. *Економіка і організація управління*. 2025. С. 62–71. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.3.7>. 4. Гірна О. Концепція Кайдзен: теоретичні та прикладні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-87>. 5. Величко О. В. Переваги впровадження та сертифікації систем управління якістю та безпечністю харчових продуктів // Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери - запорука продовольчої безпеки країни: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 22 трав. 2022 р.). Миколаївський національний аграрний університет, 2022. С. 22–24. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13997>. 6. Ahmad R. W., Al Khader W., Jayaraman R., Salah K., Antony J., Swarnakar V. Integrating Lean Six Sigma with blockchain technology for quality management – a scoping review of current trends and future prospects. *The TQM Journal*. 2022. Vol. 35. No. 7. P. 1609–1631. URL: <https://doi.org/10.1108/TQM-06-2022-0181>. 7. Лазаренко Ю. О., Гарафонов О. І. Особливості формування системи управління якістю продукції бізнес-організації на базі концепції «шість сигм» // Професійний менеджмент в сучасних умовах розвитку ринку : тези доп. учасників. X науково-практична конференція з міжнародною участю, м. Харків, 1 лист. 2021 р. Харківський національний фармацевтичний університет. Харків, 2021. С. 303–305. URL: https://adm.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/zbirnyk-tez-kh-naukovo-praktychnoi-konferentsii_2021.pdf.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2025 р.

